

УДК 378.016:811.11

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-1-26>

Тетяна БУХІНСЬКА,
orcid.org/0000-0001-6190-5901
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Чернівці, Україна) t.buhinska@chnu.edu.ua

Леся ГЛАДКОСКОК,
orcid.org/0000-0002-6447-4729
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Чернівці, Україна) l.hladkoskok@chnu.edu.ua

Жанна ЧЕРСЬКА,
orcid.org/0000-0003-3210-4042
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Чернівці, Україна) j.cherska@chnu.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ НАМІРІВ НА МАТЕРІАЛІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Стаття присвячена вивченню реалізації комунікативних намірів студентів на матеріалі інтернет-ресурсів із застосуванням корпусних технологій у лінгвістичних розвідках та при вивченні іноземних мов, здійсненню порівняльного аналізу згідно з опитуваннями українських та румунських студентів в умовах дистанційної освіти. В опитуванні взяли участь 51 студент філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 53 студенти-філологи Сучавського університету Штефан чел Маре, які вивчають англійську та німецьку мови як іноземні.

Узявши до уваги актуальність та доступність корпусних технологій для використання у наукових лінгвістичних розвідках та з метою формування іноземномовних комунікативних навичок при дистанційному навчанні, розглянуто особливості дослідження різночастинномовних лексичних одиниць на матеріалі англійського корпусу *english-corpora.org* та німецькомовного корпусного ресурсу *dwds.de*. У центрі дослідження – аналіз студентами синтагматичних зв'язків лексичних одиниць англійської та німецької мов із акцентом на колокаційні особливості у рамках сполучуваності на рівні слова при використанні корпусних технологій.

Дослідження сполучуваності лексичних одиниць на рівні слова неможливе лише на основі так званого комп'ютерного «машинного відбору», а вимагає детального вивчення на підґрунті семантичних особливостей слововживання та із урахуванням полісемічних ознак зафіксованих слововживань. Цей етап дослідницької діяльності був оцінений 67% українських студентів як найскладніший із вагомою інвестицією часу щодо аналізу англійських та німецьких словосполучень, у той час коли тільки 52% румунських студентів зазначили, що витратили на цей вид діяльності найбільше часу. Такий результат пов'язаний, на наш погляд, із різним рівнем доузівської підготовки студентів іноземними мовами.

У опитуванні щодо ефективності використання корпусних технологій задля виконання самостійної роботи у форматі дистанційного навчання 74% українських студентів визнали, що їхній рівень володіння лексикою істотно підвищився. Збільшення словникового запасу визначене і у 80% румунських респондентів, які використовували у своїй самостійній роботі зазначені корпуси. Однак зафіксовано відмінності у покращенні володіння лексичним матеріалом в усному мовленні, що пов'язано, на нашу думку, із різними традиційними підходами щодо вивчення іноземних мов в обох країнах у історичному аспекті.

У перспективі доцільно детальніше проаналізувати реалізацію комунікативних намірів у досліджуваних групах на письмі задля отримання оптимальних результатів щодо можливостей розкриття комунікативного потенціалу студентів із використанням корпусних технологій.

Ключові слова: комунікативні наміри, корпусні технології, колокаційні особливості, усне мовлення, дистанційне навчання.

Tetiana BUKHINSKA,
orcid.org/0000-0001-6190-5901
Candidates of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
(Chernivtsi, Ukraine) t.buhinska@chnu.edu.ua

Lesia HLADKOSKOK,
orcid.org/0000-0002-6447-4729
Candidates of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
(Chernivtsi, Ukraine) l.hladkoskok@chnu.edu.ua

Zhanna CHERSKA,
orcid.org/0000-0003-3210-4042
Candidates of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
(Chernivtsi, Ukraine) j.cherska@chnu.edu.ua

PECULIARITIES OF REALIZATION OF COMMUNICATIVE INTENTIONS ON THE BASIS OF INTERNET RESOURCES

The article is devoted to the study of the realization of students' communicative intentions on the basis of Internet resources with the use of corpus-based technologies in linguistic research and foreign language learning and the comparative analysis based on surveys of Ukrainian and Romanian students in the context of distance education. The survey involved 51 students of the Faculty of Philology at Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University and 53 students of philology at Stefan cel Mare University of Suceava, who study English and German as foreign languages.

Taking into account the relevance and accessibility of corpus technologies for use in scientific linguistic research and for the development of foreign language communication skills in distance learning, the features of the study of multicopy lexical items on the material of the English corpus english-corpora.org and the German corpus dwds.de are considered. The study focuses on students' analysis of syntagmatic relations of lexical items in English and German with an emphasis on collocational features within the framework of word-level compatibility when using corpus technologies.

The study of lexical items' compatibility at the word level is not possible only on the basis of the so-called computer «machine selection» but requires a detailed study based on the semantic features of word usage and taking into account the polysemic features of the recorded word usage. This stage of the research activity was rated by 67% of Ukrainian students as the most difficult with a significant investment of time in analyzing English and German word combinations, while only 52% of Romanian students said that they spent the most time on this type of activity. In our opinion, this result can be explained by different levels of students' foreign language training.

In a survey on the effectiveness of using corpus technologies for independent work in the distance learning format, 74% of Ukrainian students admitted that their range of vocabulary had increased significantly. An increase in vocabulary was also observed in 80% of Romanian respondents who used these corpora in their independent work. However, there are differences in the improvement of vocabulary proficiency in oral speech, which, in our opinion, is due to different traditional approaches to foreign language learning in both countries in the historical aspect.

In the future, it is advisable to analyze in more detail the realization of communicative intentions in the studied groups in writing in order to obtain optimal results on the possibilities of unlocking the potential of communicative students using corpus-based technologies.

Key words: communicative intentions, corpus technologies, collocational features, oral communication, distance learning.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку лінгвістики та вивчення особливостей використання іноземномовного лексичного матеріалу постають нові можливості як аналізу лексичних одиниць, так і реалізації комунікативних намірів мовців. З огляду на доступність та швидкість отримання вибірки для проведення мовознавчих досліджень ефективним є застосування онлайн-платформ та корпусів.

Аналіз досліджень. Як засвідчують сучасні розвідки щодо корпусних технологій при вивченні іноземних мов продуктивним виявилось застосування корпусів із різних мов. На думку Жуковської В. В., корпусна лінгвістика є, одним із найбільш перспективних напрямків мовознавства, оскільки використання корпусів з одного боку надає можливість за короткий проміжок часу

сформувати необхідну для проведення аналізу вибірку на основі автентичних текстів, а з іншого ракурсу корпус став багатограним джерелом навчання мови (Жуковська, 2018).

На систематизованому ілюстративному матеріалі корпусів ефективним стало вивчення як лексичних одиниць, так і граматичних конструкцій, колокаційних особливостей при аналізі лексики. Так, зокрема, Колкунова В. В. (Колкунова, 2016), надає вагомого значення вивченню колокації лексичних одиниць, акцентуючи увагу на формуванні колокаційних компетентностей у студентів-філологів як дослідників актуальних мовних явищ на матеріалі корпусів, так і на можливостях використання корпусного матеріалу для самоосвіти.

Особливого значення набуває доступність такої самоосвіти в умовах дистанційного навчання. Корпус стає джерелом для реалізації дослідницьких, перекладацьких та методичних цілей у вивченні іноземної мови. Доступність корпусів різних мов у інтернет-просторі сприяє розширенню та оптимізації можливостей як для досвідчених дослідників, так і для студентів-філологів при вивченні іноземних мов у різних країнах.

Використання інтернет-ресурсів для лінгвістичних досліджень та вивчення іноземних мов неодноразово поставали об'єктами наукових розвідок. Однак порівняльний аналіз використання інтернет-ресурсів, зокрема, корпусного матеріалу у лінгвістичних дослідженнях та вивченні англійської та німецької мов як іноземних румунськими та українськими студентами-філологами ще не привертала увагу науковців.

Тому, **метою** нашої статті стало дослідження реалізації комунікативних намірів студентів-філологів на основі застосування корпусних технологій у лінгвістичних розвідках та при вивченні іноземних мов, здійснення порівняльного аналізу згідно з опитуваннями українських та румунських студентів в умовах дистанційної освіти. В опитуванні взяли участь студенти філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та студенти-філологи Сучавського університету Штефан чел Маре, які вивчають англійську та німецьку мови як іноземні.

Виклад основного матеріалу. Узавши до уваги актуальність та доступність корпусних технологій для використання у наукових лінгвістичних розвідках та з метою формування іноземномовних комунікативних навичок при дистанційному навчанні, розглянемо особливості дослідження різночастинномовних лексичних одиниць на матеріалі англійського корпусу english-corpora.org та

німецькомовного корпусного ресурсу dwds.de. У центрі дослідження – аналіз студентами синтагматичних зв'язків лексичних одиниць англійської та німецької мов із акцентом колокаційні особливості у рамках сполучуваності на рівні слова при використанні корпусних технологій.

Унаслідок опитування студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна) та університету Штефан чел Маре (м. Сучава, Румунія) щодо проведення дослідницької роботи із використанням інтернет-ресурсів, а саме корпусів на засадах онлайн-освіти в період всесвітньої пандемії, а також в умовах воєнного стану для українських студентів, виявлено позитивні аспекти. В опитуванні взяли участь 51 студент Чернівецького національного університету та 53 студенти Сучавського університету. Вік респондентів – 18–25 років, більшість із опитаних члени наукових гуртків в цих університетах. Варто зазначити, що реципієнти – студенти-філологи, коло наукових інтересів яких охоплює аналіз сполучуваності різночастинномовних лексичних одиниць із попереднім формуванням вибірки як матеріалу дослідження. Усі респонденти визначили, що формування необхідної для аналізу вибірки та селекція лексичних одиниць відбувалися набагато швидше, ніж при використанні друкованих джерел. Технічні перешкоди, такі як наявність неякісного інтернет-зв'язку, були практично відсутніми у румунських студентів та створювали незначні проблеми при обробці матеріалу в опитаних українських студентів під час воєнного стану.

Щодо аналізу колокаційних особливостей лексичних одиниць, то обидві групи студентів (українська 81% та румунська 84%) майже одноставно визнали, що дослідження сполучуваності лексичних одиниць на рівні слова неможливе лише на основі так званого комп'ютерного «машинного відбору», а вимагає детального вивчення на підґрунті семантичних особливостей слововживання та із урахуванням полісемічних ознак зафіксованих слововживань. Цей етап дослідницької діяльності був оцінений 67% українських студентів як найскладніший із вагомою інвестицією часу щодо аналізу англійських та німецьких словосполучень, у той час коли тільки 52% румунських студентів зазначили, що витратили на цей вид діяльності найбільше часу. Такий результат пов'язаний, на наш погляд, із різним рівнем доузівської підготовки студентів іноземними мовами.

Наведемо приклад лексичної сполучуваності прислівника *rational* у рамках спільного слововживання із Partizip II у ролі означення, де прислівних

служить для підкреслення способу життя, певної життєвої позиції на засадах прорахунку та раціонального планування: *Das Ideal eines rational geordneten Lebens, so legt er dar, ist hoffnungslos einseitig.* [Die Zeit, 29.04.1999, Nr. 18] (DWDS).

З-поміж, усіх визначених машинним способом слововживань *rational* дослідникові (у нашому випадку студентів чи студентці, які займаються дослідницькою діяльністю) необхідно враховувати лише домінантне значення виокремленої підгрупи, до прикладу «розумно (доцільно)». Якщо мова йтиме про значення «корисливо», яке впливає із контексту, то цей приклад не буде узятий до уваги або текстовий матеріал не має обмежуватися кількома реченнями, а доречно прочитати і проаналізувати усю статтю задля оптимального визначення колокаційних особливостей лексичних одиниць та прояву значення. Така пошукова аналітична діяльність формує у здобувачів вищої освіти не тільки навички дослідницької діяльності, а й сприяє поглибленню знань з іноземної мови, удосконаленню мовленнєвих навичок, формуванню вмінь та реалізації комунікативних намірів в усному та писемному мовленні.

Тому при опитуванні румунських та українських студентів-філологів з огляду на використання корпусних технологій, особлива увага приділялася питанням вивчення іноземної мови (англійської та німецької) і реалізації комунікативних намірів у дистанційному форматі. Як відомо, онлайн навчання в університетах України і Румунії розпочалося приблизно одночасно – з березня 2020 року, завершилося для румунських студентів – у червні 2021, для українських студентів Чернівецького національного університету – в червні 2022 року. Для дистанційного навчання в обох університетах використовувалися Google Meet, Zoom та корпусні технології. Процедура опитування проходила шляхом анкетування. Аналіз отриманих даних виявив певні відмінності у ставленні до онлайн навчання румунських та українських студентів.

Більшість працівників освіти та студентів сьогодні погодяться, що всесвітня пандемія останніх років стала справжнім випробуванням для освіти у всьому світі, що змусило повністю або частково змінювати не тільки форму проведення занять, а й переосмислити методи та прийоми викладання та опрацювання навчального матеріалу студентами (Теодореску, 2021: 29). З одного боку перехід на дистанційну форму навчання допоміг зберегти контингент викладачів та охопити навчальним процесом студентів, створюючи їм безпечніші умови для викладання та навчання

та надаючи можливість студентам виконувати завдання у зручній для них час. Не зважаючи на численні переваги, ця система має цілу низку вагомих недоліків, з-поміж яких – відсутність механізмів для повноцінного контролю за виконанням завдань студентами у режимі реального часу, що знижує якість засвоєння навчального матеріалу та рівень володіння іноземною мовою на відповідному рівні (у нашому випадку). Хоча, наприклад, контроль усного мовлення чи синхронного перекладу у дистанційному форматі не поступається аудиторним можливостям, а, до того ж, допомагає студентам орієнтуватися та адаптуватися у іноземномовному віртуальному просторі. Цей вид діяльності готує студентів-філологів до участі в онлайн-конференціях та воркшопах, надає змогу презентувати як результати дослідницької діяльності, так і вдосконалювати уміння брати участь у дискусіях іноземними мовами в онлайн-форматі, враховуючи, до прикладу, не тільки ліміт часу зустрічі в Zoom, а також і психологічні засади побудови діалогів у віртуальному просторі. Дистанційний формат навчання створює доволі позитивне підґрунтя як для пошукової дослідницької роботи студентів, так і для самоосвіти, зокрема із використанням корпусних технологій під час самостійної роботи.

У рамках самостійної роботи, обов'язковою як в румунських, так і українських вузах при вивченні практично усіх навчальних дисциплін, у тому числі, й іноземних мов, незалежно від форми проведення практичних занять, наведемо приклад використання корпусних технологій на матеріалі англійської корпусу english-corpora.org (English-Corpora.org). При аналізі колокаційних особливостей лексичних одиниць з'являються додаткові можливості контекстуального оточення через великий за обсягом матеріал для лінгвістичних розвідок і для закріплення лексики. Аналізуючи різні контексти із акцентом на британський чи американський варіант англійської мови певного періоду, можна у діахронічному аспекті прослідкувати за зміною значення. Особливо на сучасному етапі розвитку англійської мови існує можливість здобути актуальну інформацію із провідних англійських видань, яка стосується не лишень самостійного опрацювання текстового матеріалу, аналізу лексичних значень слова, і, разом із тим кращого опанування лексичного матеріалу, а й самостійного повторення граматичного матеріалу, зокрема, використання часових форм, фразових дієслів, тощо. З огляду на ці особливості самостійної роботи, нами було проведено опитування у тих самих групах укра-

їнських та румунських студентів-філологів щодо ефективності використання корпусних технологій задля виконань самостійної роботи у форматі дистанційного навчання. 74% українських студентів визнали, що у рамках самостійної пошукової роботи за допомогою корпусних технологій їхній рівень володіння лексикою істотно підвищився. 80% румунських респондентів, які використовували у своїй самостійній роботі зазначені корпуси, відзначили покращення словникового запасу.

Однак лишень самостійна пошукова робота без реалізації комунікативних намірів в усному та писемному мовленні залишила б ці позитивні зміни у пасивному доробку. Тому наступним аспектом в опитуванні став акцент на частці використання нового лексичного матеріалу при обговореннях та написаннях есе внаслідок пошукової діяльності в межах самостійної роботи. Як показують результати опитування, 52% українських студентів покращили свій рівень володіння лексикою на письмовому рівні (враховуючи як використання лексики у відповідному контексті, граматичну коректність, правопис), у той час коли опитані румунські студенти (39%) мали дещо нижчі показники.

Проте варто наголосити, що при визначенні тих самих параметрів покращення володіння лексичним матеріалом в усному мовленні (як діалогічному, так і монологічному) показники є обернено пропорційними. 60% румунських респондентів оцінили пошукову діяльність за допомогою корпусних технологій ефективною для реалізації їхніх комунікативних намірів в дискусіях і виступах на конференціях та визнали, що в усному мовленні використовують набагато більше лексичних одиниць, ніж до виконання самостійної роботи. Натомість лише 31% українських студентів відзначили наявність прогресу в усному мовленні при побудові діалогів та презентації монологів внаслідок застосування корпусних технологій у їхній самостійній роботі. Такі результати, пов'язані, на нашу думку, із різними традиційними аспектами у вивченні іноземних мов в обох країнах. Не є таємницею той факт, що довгий період часу у вітчизняній методиці минулих десятиліть, особливо у середній та старшій школі, одним із найчастіше використовуваних став граматико-перекладний метод, який, безумовно, має свої позитивні аспекти у вивченні граматики та співставленні явищ іноземної та рідної мов, однак не сприяє реалізації комунікативних намірів в усному мовленні. Безсумнівно вітчизняна методика активно розвивається і з новими можливостями мобільності здобувачів вищої освіти на сучасному етапі

існує набагато більше шансів прямої комунікації із носіями мови порівняно із радянськими часами, однак залишки так званої «радянської школи», на жаль ще присутні в українських реаліях головним чином через наявність певного відсотку підручників, у яких не був оптимально врахований комунікативний підхід до вивчення іноземної мови та невелика кількість аудіо та відеоматеріалів.

Щодо опитування про адаптацію до онлайн-навчання в цілому, то взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу, в умовах дистанційного навчання, коли викладачі та студенти не можуть бути поруч, була особливо важливою і в українських, і в румунських студентів. Атмосфера, яка панувала в межах штучно створеного комунікативного простору, спонукала до діалогу з метою висловлення думок і пропозицій у 95% українських та 92% румунських реципієнтів.

Різні умови організації дистанційного навчання в обох країнах зумовили неоднакові результати у вивченні іноземних мов. В Україні в умовах війни та постійних повітряних тривог непросто слідувати розкладу та тематиці занять. Як студентам, так і викладачам потрібно швидко адаптуватись до будь-яких ситуацій, аналізувати ситуацію в країні та бути гнучкими. Доступ до інтернету у частини українських студентів та викладачів був нестабільним, що ускладнювало організацію освітнього процесу із застосуванням дистанційних технологій (36%). У румунських студентів основні проблеми (17%), що стосувалися онлайн-навчання та онлайн-передачі інформації між викладачами та студентами, не були технічними, такими як відсутність пристроїв або відсутність підключення до інтернету, а натомість основні причини труднощів, з якими зустрічалися румунські студенти мали людську природу, а саме – нездатність студентів зорієнтуватися у віртуальному просторі.

Більшість опитаних українських студентів (98%) зазначили, що їм стало важче зосередитись на навчанні під час війни, аніж під час карантину (77%). Водночас всі респонденти (100% як українських, так і румунських реципієнтів) заперечили твердження, що під час дистанційного навчання втратили інтерес та мотивацію до навчання, навіть не зважаючи на те, що впродовж дії карантинних обмежень не одразу і не скрізь вдалося запровадити якісне дистанційне навчання.

Висновки. Аналіз комунікативних намірів студентів-філологів у досліджуваних групах реципієнтів показав, що під час дистанційного навчання здобувачі вищої освіти не втратили інтерес та мотивацію до навчання. Корпусні технології

виявилися ефективними в обох опитаних групах українських та студентів як для пошукової дослідницької діяльності, так і для вивчення англійської та німецької мов. У рамках самостійної пошукової роботи за допомогою корпусних технологій рівень володіння лексикою істотно підвищився в українських та румунських респондентів. Однак зафіксовано відмінності у покращенні володіння лексичним матеріалом в усному мовленні, що

пов'язано, на наш погляд, із різними традиційними підходами у вивченні іноземних мов у історичному аспекті.

У перспективі доцільно проаналізувати детальніше реалізацію комунікативних намірів у досліджуваних групах на письмі задля отримання оптимальних результатів щодо можливостей розкриття комунікативного потенціалу студентів із використанням корпусних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жуковська В. В. Застосування корпусних технологій у навчанні та вивченні іноземної мови. *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури*. 2018 URL: <http://eprints.zu.edu.ua/27026/1/D0%96%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення 30.01.2024)
2. Колкунова В. В. Формування іншомовних лексичних навичок студентів-філологів у контексті корпусної лінгвістики. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2016. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzfn_2016_2_29 (дата звернення 30.01.2024)
3. DWDS. URL: <https://www.dwds.de> (дата звернення 30.01.2024)
4. English-Corpora.org. URL: <https://www.english-corpora.org> (дата звернення 30.01.2024)
5. Teodorescu A.-M. Online education during the pandemic period from the perspective of romanian students. *Asian Journal of Current Research*. 2021. 6(3). P. 28–36.

REFERENCES

1. Zhukovska V. V. (2018) Zastosuvannia korpusnykh tekhnolohii u navchanni ta vyvchenni inozemnoi movy. [Application of corpus technologies in teaching and learning a foreign language]. *Aktualni problemy suchasnoi lnhvistyky ta metodyky vykladannia movy i literatury*. – Actual problems of modern linguistics and methods of teaching language and literature. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/27026/1/D0%96%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf> (accessed January 30, 2024). [in Ukrainian].
2. Kolkunova V. V. (2016) Formuvannia inshomovnykh leksychnykh navychok studentiv-filolohiv u konteksti korpusnoi lnhvistyky. [Formation of foreign language lexical skills of philology students in the context of corpus linguistics.] *Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia. Filolohichni nauky*. – Scientific notes of the Nizhyn State University named after Mykola Gogol. Philological sciences. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzfn_2016_2_29 (accessed January 30, 2024). [in Ukrainian]
3. DWDS. URL: <https://www.dwds.de> (accessed January 30, 2024)
4. English-Corpora.org. URL: <https://www.english-corpora.org> (accessed January 30, 2024)
5. Teodorescu A.-M. (2021) Online education during the pandemic period from the perspective of romanian students. *Asian Journal of Current Research*. 6(3). P. 28–36.